

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VISOKE POSLOVNE ŠOLE
PRIMERJAVA IZVRŠNICE IN MENICE

Ljubljana, oktober 2016

TJAŠA DOBRAVC

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Tjaša Dobravec, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom Primerjava izvršnice in menice, pripravljenega v sodelovanju s svetovalcem doc. dr. Jakom Cepcem,

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne 11.10.2016

Podpis študentke: _____

KAZALO

UVOD	1
1 SPLOŠNO O INSTRUMENTIH.....	2
1.1 Izvršnica.....	2
1.2 Menica	4
2 KRITERIJI PRIMERJAVE.....	6
3 PRIMERJAVA NA PODLAGI KRITERIJEV	8
3.1 Pravna narava.....	8
3.2 Unovčevanje	10
3.3 Izvršba.....	15
SKLEP	19
LITERATURA IN VIRI	23

PRILOGA

KAZALO SLIK

Slika 1: Primer neizpolnjene izvršnice	3
Slika 2: Primer neizpolnjene menice	5

UVOD

Zaključna strokovna naloga nosi naslov »Primerjava izvršnice in menice«. Cilj strokovne naloge je pripraviti temeljito primerjavo obeh instrumentov zavarovanja terjatev. Poblížje bom prikazala oba instrumenta, njune pomanjkljivosti in predvsem prednosti vsakega instrumenta.

Pri zaključni nalogi se opiram predvsem na zakonske določbe, s pomočjo različnih mnenj pravnih in finančnih strokovnjakov pa poskušam najti težave, s katerimi se srečujejo uporabniki instrumentov.

Prvo poglavje zaključne strokovne naloge je »Uvod«, kjer predstavljam cilje in metode dela. Tukaj bom postavila tudi naslednje hipoteze:

- menica je bolj uporabljen instrument zavarovanja kot izvršnica.
- Ovire pri uporabi izvršnice predstavljajo predvsem nepoznavanje tega instrumenta.
- Poplačilo iz izvršnice je hitrejše kot poplačilo iz menice.

Navedene hipoteze bom v sklepnem delu zaključne strokovne naloge, na podlagi rezultatov raziskovalnega dela, potrdila ali ovrgla.

V drugem poglavju strokovne naloge, z naslovom »Splošno o instrumentih«, bom na kratko predstavila oba instrumenta, ki bosta kasneje v naslednjem poglavju bolj podrobno obdelana. Ker bom tukaj opisovala le teoretične vidike obeh instrumentov, se bom oprla predvsem na zakonske določbe.

V tretjem poglavju strokovne naloge, z naslovom »Kriteriji primerjave«, bom predstavila in opisala kriterije, po katerih bom nato primerjala oba instrumenta. Smiselno sem določila tri kriterije, ki so najbolj relevantni za čim boljšo primerjavo. Glede na te kriterije sem lahko analizirala instrumenta s pomočjo različnih literatur, mnenj pravnih, finančnih strokovnjakov in sodnih praks. Oba instrumenta bom tukaj podrobno predstavila s teoretičnega vidika, predstavila pa bom tudi uporabo instrumentov v praksi.

V četrtem poglavju, z naslovom »Primerjava na podlagi kriterijev«, bom povzela ugotovitve, do katerih sem s pomočjo zakonskih določb, sodnih praks in strokovnjakov prišla v drugem in tretjem poglavju. Nato pa bom še potrdila ali ovrgla zgoraj navedene hipoteze, opozorila na morebitne težave ali nerešena vprašanja.

1 SPLOŠNO O INSTRUMENTIH

1.1 Izvršnica

Izvršnica je listina, ki glede na 37. člen Zakona o preprečevanju zamud pri plačilih (Ur.l. RS, št. 57/12, v nadaljevanju ZpreZP-1) vsebuje izjavo dolžnika, s katero se ta zaveže plačati z izvršnico določen denarni znesek. Izvršnica je po pravni naravi izvršilni naslov, vsebovati pa mora tudi potrdilo o izvršljivosti. Izvršnica, ki ne vsebuje zakonsko določenih sestavin, nima pravnega učinka in je neveljavna.

Izvršnica je bila v slovenski pravni red uvedena z novelo ZpreZP-1. Namen zakona je predvsem odprava plačilne nediscipline, dodatne dopolnitve in spremembe pa stremijo k spodbujanju pravočasnega plačila. Glede na 2. člen ZpreZP-1 je bila v pravni red Republike Slovenije (v nadaljevanju RS) prenesena tudi Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2011/7/EU z dne 16. februarja 2011 o boju proti zamudam pri plačilih v trgovinskih poslih, kar nam lahko pove, da se tudi v drugih državah članicah EU srečujejo s težavami, ki jih povzroča plačilna nedisciplina (Tesla, 2013, str. 27).

Izdaja izvršnic se je pričela z 28. julijem 2012, skladno s 63. členom ZPreZP-1 pa je unovčevanje le-teh možno od 28. oktobra 2012 dalje. Glede na poročanje časopisa Delo naj bi bilo po uvedbi spremenjenega ZPreZP-1 pa do konca leta 2012, po podatkih Združenja bank Slovenije, »predloženih v plačilo le od 10 do 12 izvršnic«. Zasedila sem tudi, da v letu 2013 in 2014 ni prišlo do večje uporabe izvršnice, posledica pa naj bi bila možnost uporabe le-teh pri trgovinskih poslih, ne pa tudi finančnih (Ribič, 2016).

Po mnenju Ivanjkota (2013, str. 1) je izvršnica sredstvo za hitro pošiljanje pravnih oseb v nepotreben stečaj, saj omogoča blokado vseh računov pri bankah ali drugih ponudnikih plačilnih storitev, kjer posluje dolжник, to pa mu onemogoči minimalno poslovanje. Navaja še, da je izvršnica učinkovito sredstvo za poplačilo dolgov, kadar ima dolжник sredstva na računu, vendar s plačilom le zavlačuje.

1. točka 39. člena ZPreZP-1 določa tudi obvezne sestavine izvršnice, saj brez spodaj navedenih sestavin izvršnica nima pravnega učinka:

- navedba, da gre za izvršnico;
- davčna številka ter firma ali ime upnika in njegov sedež ali poslovni naslov;
- davčna številka ter firma ali ime dolžnika in njegov sedež ali poslovni naslov;
- v evrih navedena ter s številko in besedo zapisana denarna obveznost dolžnika, če se obveznost obrestuje, pa tudi podatke o začetku teka obresti in obrestni meri;
- datum dospelosti obveznosti iz prejšnje točke;
- kraj in datum izvršnice;
- podatke o pogodbi oziroma drugem pravnem temelju nastanka obveznosti in

- notarsko ali upravno overjen podpis dolžnika iz izvršnice.

Po zakonsko neizpodbitni domnevi, navedeni v 2. točki 39. člena ZPreZP-1 pa izvršnica vsebuje še:

- nepreklicno pooblastilo dolžnika upniku, da zahteva izvršitev v breme dolžnikovih sredstev pri kateremkoli ponudniku plačilnih storitev v skladu z izvršnico in
- nepreklicno soglasje dolžnika vsem svojim bankam, da lahko v breme njegovih denarnih sredstev izvršijo plačilo, ki ga zahteva upnik skladno z izvršnico.

Slika 1: Primer neizpolnjene izvršnice

IZVRŠNICA	
DOLŽNIK	ime ali firma
	sedež ali poslovni naslov
	davčna številka
se zavezujem plačati	
UPNIKU	ime ali firma
	sedež ali poslovni naslov
	davčna številka
NEPOGOJNO DENARNO OBVEZNOST	
v denarnem znesku	s številko z besedo
	začetek teka obresti obrestna mera s številko in besedo
na podlagi	pravni temelj nastanka obveznosti
ki se sme izplačati	datum dospelosti (dan, mesec, leto) z besedo
Dolžnik nepreklicno pooblašča upnika, da zahteva izvršitev plačilne transakcije v breme mojih denarnih sredstev pri navedenih ali drugih ponudnikih plačilnih storitev.	
kraj izdaje	datum ime in priimek ter podpis zakonitega zastopnika dolžnika*
Dolžnik podeljujem nepreklicno soglasje vsem svojim ponudnikom plačilnih storitev, da v breme mojih denarnih sredstev izvršijo plačilno transakcijo, ki jo zahteva upnik.	
Prostor za oznake ponudnika plačilnih storitev:	

Vir: Združenje Bank Slovenije, Obrazec izvršnice, b.l.

1.2 Menica

Poslovanje z menico je v Republiki Sloveniji urejeno z Zakonom o menici (Ur.l. RS, št. 13/94–ZN, 82/94–ZN-B, v nadaljevanju ZM), za pravilno unovčevanje domiciliranih menic pa uporabljamo še Zakon o plačilnih storitvah in sistemih (Ur.l. RS, št. 81/15, 47/16, v nadaljevanju ZplaSS). ZM je usklajen z mednarodno ženevsko Konvencijo o enotnem meničnem zakonu in odredbenih vrednostnih papirjih iz leta 1930 (Žiberna & Kregar, 1984, str. 21).

Tudi druge evropske države so sprejele zakonodajo o poslovanju z menico v skladu z ženevsko konvencijo, zato razlik med evropskimi državami glede poslovanja z menico skorajda ni (Žiberna & Kregar, 1984, str. 20).

»Prve pojave menice je zgodovina zabeležila že v 12. stoletju v trgovinskem poslovanju med državami srednjega veka.« (Ivanjko, 2011, str. 3). Nastanek menice je povzročila nujnost zamenjave različnega denarja med mesti na osnovi meničnega pisma. Menično pismo je trgovec v enem mestu izročil določeni osebi, nato pa je ta oseba lahko na podlagi meničnega pisma v drugem mestu prejela določen znesek denarja v valuti, ki je bila veljavna v mestu plačila. Po francoski revoluciji je menica postala pravi trgovski vrednostni papir. Tako je menica lahko krožila po državah (Žiberna & Kregar, 1984, str. 19).

Po francoski revoluciji je menica pridobila tudi značilnosti, iz katerih sestoji še danes (Žiberna & Kregar, 1984, str. 19):

- ni potrebno ugotavljati resničnosti posla,
- abstraktnost obveznosti iz menice,
- ni razvidno, iz česa sestoji prejeta vrednost.

Menica je postala plačilno sredstvo kot denar. Glede na uporabo pa je postala tudi pomembno sredstvo finančnega poslovanja in eden glavnih bančnih poslov. Tudi tu se je že pojavila bianko menica, ki je podpisana s strani dolžnika, izročena upniku, ki jo nato izpolni skladno s pooblastilom (Žiberna & Kregar, 1984, str. 19–20).

Ko je bila menica že zelo razširjena, pa je prišlo do razlik, saj se je njen razvoj razlikoval po državah. To je pripeljalo do izenačenja meničnega prava, s čimer so želeli olajšati poslovanje z menico v mednarodni trgovini. Leta 1913 je bil v Haagu sprejet haaški menični in čekovni pravilnik, ki vsebuje več načel – varnost upnika, menični predpisi, menična pravna opravila, menične obveznosti in podobno (Žiberna & Kregar, 1984, str. 19).

Tako je »prvotno menica služila za zamenjavo denarja in se je šele postopoma razvila v današnji vrednostni papir z različnimi funkcijami« (Žiberna & Kregar, 1984, str. 20). Menica je postala najbolj razvit in razširjen vrednostni papir, pri katerem pa izenačenje meničnega prava in poenotenje meničnega sistema še vedno poteka.

1. člen ZM določa vsebino trasirane menice. 2. člen ZM¹ navaja, da brez spodaj naštetih sestavin menice ne štejemo za trasirano menico:

- označba, da je menica napisana v samem besedilu listine v jeziku, v katerem je sestavljena;
- nepogojno nakazilo, naj se plača določena vsota denarja;
- ime tistega, ki naj plača (trasat);
- navedbo dospelosti;
- kraj, kjer je treba plačati;
- ime tistega, kateremu ali po čigar odredbi je treba plačati (remitent);
- navedbo dneva in kraja izdaje menice ter
- podpis tistega, ki je izdal menico (trasant).

Slika 2: Primer neizpolnjene menice

The image shows a blank promissory note (menica) from the Bank of Slovenia. The form includes the following fields and labels:

- V** _____ (kraj in datum izdaje) _____ 20 _____ (mesec z številko)
- _____ (dospelost plačila) **PLAČAJTE ZA TO** _____ **MENICO**
- PO NALOGU** _____ (ime remitenta) _____ **ZNESEK**
- _____ (znesek z besedo)
- VREDNOST PREJETA** _____ **IN GA POLOŽITE NA RAČUN** _____ **OBVESTIL**
- OBVESTITE** _____ (naslov trasanta)
- PLAČLJIVO PRI** _____ (trasant)

At the bottom left, there is a logo for ALEA* and some small text: 15.100-7-4225-41, 1025-44, Zastopništvo: Odv. 7,11.

Vir: Združenje bank Slovenije, Menični blanket, b.l.

Poleg vseh bistvenih sestavin, ki jih mora vsebovati menica, pa se lahko pri menici srečamo tudi z različnimi klavzulami. Zaradi klavzul, zapisanih na menici, se lahko nato skladno s klavzulo spremeni sestavina menice ali pa njen pravni učinek (Žiberna & Kregar, 1984, str. 45).

¹ 2. člen ZM, razen: trasirana menica brez navedbe dospelosti = menica na vpogled; če ni drugače navedeno, se kraj poleg trasatovega imena šteje za plačilni kraj in trasatovo prebivališče; trasirana menica brez kraja izdaje je izdana v kraju, navedenem poleg trasantovega podpisa.

Ena izmed zanimivosti pri menici je, da je menični dolg iskalen, v nasprotju z drugimi dolgovi, ki pa so prinosni. To pomeni, da mora menični upnik sam osebno, ali pa nekdo po njegovem pooblastilu, iti do dolžnika po svojo terjatev (Žiberna & Kregar, 1984, str. 81).

2 KRITERIJI PRIMERJAVE

Za uspešno primerjavo izvršnice in menice je potrebno najprej določiti kriterije, na podlagi katerih bom nato lahko primerjala oba instrumenta. Kot kriterije primerjave sem si izbrala naslednje elemente:

- pravna narava instrumentov,
- unovčevanje instrumentov in
- izvršba na podlagi instrumentov.

Vse tri kriterije bom v nadaljevanju poglavja podrobneje obrazložila.

Pravna narava instrumentov pomembno vpliva na položaj dolžnika in upnika tako pri unovčevanju instrumentov kot tudi pri izvršbi na podlagi instrumentov. Izvršnica in menica se namreč pomembno ločujeta v tem, da je izvršnica izvršilni naslov, menica pa »zgolj« verodostojna listina. Zato se tukaj srečamo na eni strani s primerjavo izvršnice kot izvršilni naslov in menico kot verodostojno listino, na drugi strani pa primerjamo menico kot vrednostni papir z izvršnico kot listino. Vuksanović (2012, str. 12) meni, da je tudi izvršnica vrednostni papir, vendar se od menice v vsakem primeru razlikuje v tem, da je neprenosljiva.

Poleg izvršnice pa 17. člen Zakona o izvršbi in zavarovanju (Ur.l. RS, št. 54/15, 76/15–odl. U, v nadaljevanju ZIZ) navaja, da med izvršilne naslove prištevamo še:

- izvršljivo sodno odločbo in sodno poravnavo,
- izvršljiv notarski zapis in
- drugo izvršljivo odločbo ali listino, za katero zakon določa, da je izvršilni naslov.

Izvršilni naslov je kvalificirana javna listina, ki nam omogoča prisilno izvršitev terjatve, ugotovljene v tej listini (PravniNasvet, b.l.). Poleg domneve, da terjatev obstaja in navaja vse stranke, ki so legitimirane za izvršbo, pa izvršilni naslov predstavlja tudi formalno predpostavko za dopustnost izvršbe, na podlagi katere sodišče dovoli izvršbo in po uradni dolžnosti pazi na obstoj izvršilnega naslova (Volk, 2004, str. 36–37). Pravna narava izvršilnega naslova je namenjena učinkoviti omejitvi ugovorov dolžnika pri uveljavljanju terjatve (Vuksanović, 2012, str. 12).

Vuksanović (2012, str. 12) je mnenja, da bi izvršnica morala biti vrednostni papir, saj abstraktnost iz izvršnice nima interesa ščitenja upnika pred ugovori, ki bi jih dolžnik lahko uveljavljal proti njemu. Ker izvršnica ni prenosljiva, se mu načelo abstraktnosti zdi nepotrebno.

Menica je vrednostni papir, s katerim se izdajatelj zavezuje izpolniti zapisane obveznosti zakonitemu imetniku listine. Glede na 23. člen ZIZ pa menica ni le vrednostni papir, temveč tudi verodostojna listina. Ob izročitvi listine imetniku nastane obveznost iz vrednostnega papirja. 212. in 216. člen Obligacijskega zakonika (Ur.l. RS, št. 97/07, v nadaljevanju OZ) določata, da je terjatev iz vrednostnega papirja vezana na to listino in pripada zakonitemu imetniku. Izpolnitev obveznosti iz predloženega vrednostnega papirja lahko zahteva le zakoniti imetnik ali nekdo po njegovem pooblastilu. Prenos pravic iz vrednostnega papirja se lahko prenaša na podlagi cesije ali indosamenta. Ko izdajatelj vrednostnega papirja izpolni vse svoje obveznosti do imetnika, obveznosti iz vrednostnega papirja prenehajo.

1. člen Zakona o vrednostnih papirjih (Ur.l. RS, št. 30/93–ZG, 6/94–ZTVP, v nadaljevanju ZVP) določa, da med vrednostne papirje štejemo delnice, blagajniške zapiske, investicijske kupone, obveznice in menice. Večino klasičnih vrednostnih listin pa so že zamenjali vpisi v centralni register nematerializiranih vrednostnih papirjev, kjer so zapisane pravice imetnika iz vrednostnega papirja. S preходом iz klasičnih na elektronske listine je omogočeno predvsem lažje trgovanje z vrednostnimi papirji.

Pomembno je, da dobro poznamo pravno naravo obeh instrumentov, saj je od tega kasneje odvisen tudi postopek izvršbe.

Tudi unovčevanje instrumentov je eden izmed pomembnih kriterijev, ki jih mora vsak uporabnik preučevanih instrumentov poznati. Unovčevanje instrumentov pomeni, da je terjatev dospela, dolžnik pa terjatve upniku ni poravnal. Kriterij unovčevanja je pomemben predvsem zaradi primerjave, s katerim instrumentom dolžnik prej pride do plačila svoje terjatve, hkrati pa je potrebno pozornost nameniti tudi stroškom, ki jih prinese unovčevanje. Pri postopku unovčevanja instrumenta upnik ugotovi, kako učinkovito je zavarovanje, ki ga je prejel od dolžnika.

V zadnjem kriteriju pa se primerja še izvršba na podlagi izvršnice oziroma izvršba na podlagi izvršilnega naslova, ki se uporablja v postopku na primeru izvršnice, ter postopek izvršbe z menico, kjer pa imajo upniki za izvršbo na voljo dva postopka, in sicer izvršbo na podlagi menice ali na podlagi verodostojne listine.

S tem kriterijem bom ugotovila, s katero izvršbo bo upnik prišel najhitreje do poplačila terjatve, hkrati pa bom analizirala položaj dolžnika v izvršbi. Tudi pri izvršbi je pomembno preveriti stroške, s katerimi se bosta srečala upnik in dolžnik. Pri tem pa se pojavlja še

vprašanje o likvidnosti, saj lahko izvršbe trajajo dolgo časa, medtem pa lahko upnik zaradi neplačila in posledične izvršbe na dolžnika že zaide v postopek likvidacije, na drugi strani pa se popolnoma enako lahko zgodi tudi z dolžnikom.

3 PRIMERJAVA NA PODLAGI KRITERIJEV

3.1 Pravna narava

Izvršnica je listina, ki vsebuje izjavo dolžnika, s katero se dolžnik zaveže plačati z izvršnico določen denarni znesek (Fidermuc, 2012). Izvršnica je po pravni naravi izvršilni naslov, 37. člen ZPreZP-1 pa navaja, da mora vsebovati tudi potrdilo o izvršljivosti. Izvršnica, ki ne vsebuje zakonsko določenih sestavin, nima pravnega učinka in je neveljavna.

Bistvo izvršnice je abstraktnost zaveze iz izvršnice s predpostavko, da vsebuje zgoraj naštetih nepreklicni pooblastili. Zaveza iz izvršnice naj bi bila zelo stroga, zato so njeni učinki blizu neposredno izvršljivemu notarskemu zapisu (Ministrstvo za finance Republike Slovenije, 2012). Abstraktnost vrednostnega papirja pomeni, da pravica iz papirja za plačilo zneska, ki je določen na papirju, ni odvisna od obstoja temeljnega razmerja med izdajateljem izvršnice in upnikom, ki je bil podlaga za izdajo tega vrednostnega papirja (Tacol & Jan, 2013, str. 13).

Skladno z 42. členom ZpreZP-1 lahko izvršnico izdata le gospodarski subjekt ali javni organ, vredno pa je poudariti, da izvršnica ni prenosljiva.

Volk (2013, str. 9) je mnenja, da izvršnica nima pogojev, da bi jo lahko upoštevali kot izvršilni naslov ravno zaradi domneve o obstoju terjatve in legitimnosti strank. Kot že zgoraj navedeno, mora izvršnica vsebovati tudi potrdilo o izvršljivosti, vendar pa se ta domneva ne sklada z ureditvijo izvršljivosti izvršilnih naslovov z 19., 20., 20. a-členom ZIZ, kjer je za vsak izvršilni naslov natančno opredeljena izvršljivost zaradi zagotavljanja varstva dolžnika pred neutemeljeno izvršbo.

Po mnenju Volk bi izvršnico lahko uvrščali med verodostojne listine, saj 2. odstavek 23. člena ZIZ verodostojno listino definira kot fakture, menico in ček, javno listino, pa zakonu overjeno zasebno listino in listino, ki ima po posebnih predpisih naravo javne listine.

Večjo in hitrejšo učinkovitost pri izvršbi bo tako definitivno dosegel izvršilni naslov, vendar je v praksi prišlo do dvomov, če bi izvršnica sploh lahko bila izvršilni naslov. Vseeno pa je dejstvo, da je izvršnice ni mogoče šteti za verodostojno listino, s sklepom potrdilo tudi Vrhovno sodišče Republike Slovenije v sklepu opr. III R 29/2014 (2014).

10. in 11. člen ZVP navajata, da vrednostni papir lahko prenašamo na drugo osebo, ga prodamo ali pa zastavimo. To je lahko tudi za dolžnika pomembna lastnost, saj lahko svoje terjatve prenese oziroma proda drugi osebi, medtem ko tega pri izvršnici zaradi njene značilne neprenosljivosti, določene z 42. členom ZPreZp-1 ne mora storiti.

Menica je obligacijski vrednostni papir in verodostojna listina, ki vsebuje obvezo izdajatelja menice, da bo plačal določen denarni znesek, naveden na menici, osebi, ki je na menici zavedena kot menični upnik. Brez zakonsko predpisanih bistvenih sestavin nima pravnih učinkov in je neveljavna. Je vrednostna listina, ki mora biti vedno izdana v pisni obliki. Prednost pri menici, v primerjavi z ostalimi instrumenti zavarovanja, je v enostavnejšem in učinkovitejšem prenosu ter uveljavljanju le-te, ravno zaradi nastanka menične obveznosti, ki se prične z zapisom na menico, prav tako pa se lahko uveljavlja in prenaša le z menico (Žiberna & Kregar, 1984, str. 21).

Šutanovac (2016) ugotavlja, da lahko danes menica v poslovanju služi za več namenov:

- plačilno sredstvo kot način plačila;
- kreditno sredstvo, saj se lahko znesek, naveden na menici, in dospelost menice nanašata na posojilno pogodbo ali pa
- kot sredstvo zavarovanja terjatve, saj se lahko naredi menično poroštvo (aval) ali pa se k izpolnitvi zaveže več oseb.

Poznamo lastno in trasirano menico. Pri lastni menici se izdajatelj obveže, da bo meničnemu upniku ob zapadlosti plačal znesek, naveden na menici (Horvat, 2001). Pri trasirani menici pa izdajatelj pozove drugo osebo, da ob zapadlosti upniku poravnava menični znesek. ZM pobližje obravnava trasirano menico, saj je tudi bolj uporabljena v poslovnem svetu od lastne menice (Žiberna & Kregar, 1984, str. 27).

Poleg trasirane in lastne menice poznamo še bianko menico. Bianco menica je menica, ki je izdajatelj ni izpolnil. Upnik bo dolžniku izročil bianko menico, na kateri ne bo izpolnjeno nič drugega, razen njegov podpis. Poleg bianko menice pa mora dolžnik upniku (pri uporabi bianko menic je upnik v večini primerov banka) predložiti še menično izjavo, s katero nepreklicno in brezpogojno pooblašča banko, da pred unovčitvijo izpolni menico. Največkrat se bianko menica uporablja za zavarovanje terjatev, katerih obseg in vsebina v času izdaje menice še nista znana (Žiberna & Kregar, 1984, str. 27).

Med verodostojne listine pa med drugim glede na 23. člen ZIZ štejemo menico in tudi listino, ki ima po posebnih predpisih naravo javne listine. Ker je izvršilni naslov kvalificirana javna listina, bi tako lahko tudi izvršnico šteli za verodostojno listino.

Kljub vsem dilemam izvršnice še vseeno ne moremo uvrstiti pod vrednostne papirje, saj lahko pravice pri vrednostnem papirju prenašamo, pri izvršnici pa je striktno zakonsko z

42. členom ZpreZP-1 določena neprenosljivost. Za menico je tako prenos pravic na drugo osebo seveda dobra stvar tako za dolžnika kot tudi za upnika.

Menica je po mojem mnenju bolj uporaben instrument zavarovanja glede na funkcije, ki jih premore. Lahko se je uporablja za zavarovanje osnovnega posla, h kateremu se lahko kasneje še naprej sklepajo aneksi, pri izvršnici pa temu ni tako. Ena izmed bistvenih sestavin, ki jih mora vsebovati izvršnica, je podatek o pogodbi oziroma drugem pravnem temelju nastanka obveznosti, kar pomeni, da je vezana na točno določen posel. Če ta posel nima točno določenega dneva zapadlosti in višine zneska, izvršnica bistveno zgubi svojo vrednost (Tacol & Jan, 2013, str. 15). Vrednostne papirje se lahko prenaša na drugo osebo, poleg tega se pri menici lahko uporabi tudi poroštvo.

Izvršilni naslov ima, kot lahko sklepamo po zgoraj navedenih dejstvih, prednosti pred verodostojno listino. Ker lahko z izvršilnim naslovom neplačano terjatev prisilno izvršimo, to za upnika pomeni hitrejše poplačilo dolga kot z vrednostnim papirjem. Če nam dolžnik dolga iz vrednostnega papirja ne plača do določenega dne, moramo to reševati s pristojnim okrajnim sodiščem, kamor vložimo predlog o izvršbi.

Še vseeno pa je izvršnica po pravni naravi izvršilni naslov, kar ji pri izvršbi seveda prinaša večjo moč kot menici.

3.2 Unovčevanje

Unovčevanje izvršnice ureja ZPreZP-1. 41. člen ZPreZP-1 navaja, da jo mora upnik unovčiti v treh letih po dospelosti obveznosti iz izvršnice. Posebnost unovčevanja le-te je v tem, da lahko upnik pri plačilu terjatev iz izvršnice zahteva poplačilo iz kateregakoli dolžnikovega računa. Ko jo upnik želi unovčiti, jo mora skladno s 43. členom ZpreZP-1 predložiti eni izmed dolžnikovih bank, poleg predložitve izvršnice pa mora upnik navesti še račun, kamor se prenesejo sredstva iz obveznosti. Banka mora glede na 45. člen ZPreZP-1 ob prejemu upnikove zahteve za izvršitev plačila najprej o tem obvestiti dolžnika, nato pa prične z unovčevanjem izvršnice.

Pri predpostavki, da dolžnik ima na računu razpoložljiva sredstva, je to zelo preprost način unovčevanja vsote iz izvršnice. Če dolžnik ima na računu razpoložljiva sredstva, lahko banka prične z izvršitvijo plačilne transakcije, seveda s predpostavko, da so izpolnjeni vsi pogoji za unovčitev (Šubelj & Čerin, 2007). V najboljšem primeru ima dolžnik že na svojem računu dovolj visoko kritje za plačilo celotne obveznosti iz izvršnice. Če je temu tako, banka izvrši plačilo, obvesti dolžnika o plačilu terjatve in vrne upniku izvršnico (52. člen ZPreZP-1).

Banka za poravnanje obveznosti iz izvršnice najprej uporabi račun, ki ga dolžnik uporablja za poslovanje. Če upnik nima zadostnih sredstev na svojem računu, je prednost izvršnice v

tem, da lahko banka izvršnico pri sebi zadrži še za eno leto. V tem letu mora dnevno preverjati stanje na dolžnikovem računu in v primeru prejetega priliva le-te s ponovno izvršitvijo plačilne transakcije prenese upniku (1. točka 49. člena ZpreZP-1). Banka lahko v primeru razpoložljivih sredstev poseže še po drugih dolžnikovih računih pri tej banki. Dolžnikova primarna banka, ki je zadolžena za izvrševanje plačilnih transakcij iz prejete izvršnice, pa lahko preveri, če ima dolžnik odprte račune tudi pri drugih bankah. Če ima dolžnik še druge račune, banka pošlje kopijo izvršnice še ostalim njegovim bankam. Te so primorane dolžniku račun blokirati in vsa razpoložljiva sredstva nakazati primarni banki. Če banka prejme prilive od drugih dolžnikovih bank, potem ponovno izvrši plačilno transakcijo na upnikov transakcijski račun. To počne do celotnega poplačila terjatve iz obveznosti oziroma eno leto od prejetja izvršnice v plačilo (51. člen ZpreZP-1).

Možno je tudi unovčevanje izvršnice v znesku, manjšem od zneska, ki je zapisan na izvršnici. V tem primeru mora upnik poleg izvršnice, ki jo predloži v izvršitev plačilne transakcije, podati tudi izjavo, s katero zahteva izvršitev izvršnice v znesku, ki je manjši od zneska, zapisanega na izvršnici (Škerlj, b.l.). Če upnik ob predložitvi izvršnice te izjave ne predloži, 43. člen ZPreZP-1 določa, da se upošteva izvršitev celotnega zneska, zapisanega na izvršnici.

Banka pa lahko upnikov zahtevek za izvršitev plačilne transakcije iz razlogov, navedenih v 44. členu ZPreZP-1 tudi ne izvrši:

- terjatev, zapisana na izvršnici še ni dospela;
- upnik na zahtevek za izvršitev plačila ni navedel računa, kamor naj se prenesejo denarna sredstva;
- izvršnica ni popolna in
- obveznost iz izvršnice je dospela že več kot tri leta nazaj.

Če pride do zgoraj navedenih primerov, banka unovčenje zavrne, izvršnico pa vrne nazaj upniku.

Banka ob prejemu zahteva za unovčenje izvršnice pred začetkom izvršitve plačila skladno s 43. členom ZPreZP-1 ni dolžna preverjati, če:

- terjatev iz izvršnice izvira iz pogodbe, ki je sklenjena na podlagi dejavnosti pravne ali fizične osebe, vpisane v Poslovni register Republike Slovenije;
- je izvršnica podpisana s strani zakonitega zastopnika dolžnika;
- je obveznost iz izvršnice že prenehala in
- je bila obveznost upnika iz pogodbe, ki je bila temelj za izvršnico, izpolnjena.

46. člen ZpreZP-1 pa navaja, da mora banka pred izvršitvijo plačila obveznosti iz izvršnice preveriti, če se na dolžnikovem računu izvršujejo naslednji sklepi o izvršbah:

- sklep sodišča o blokadi dolžnikovih sredstev,
- sklep davčnega ali carinskega urada, da zarubi dolžnikova sredstva in
- sklep sodišča ali davčnega organa o zavarovanju.

Zgoraj naštetimi sklepi se namreč poplačajo pred poplačilom upnika iz izvršnice.

Banka je primorana glede na 53. člen ZpreZP-1 upniku vrniti izvršnico, če:

- ni mogla izvršiti plačila iz izvršnice v enem letu po predloženju izvršnici ali če
- upnik sam zahteva vračilo.

Kot že zgoraj navedeno, mora biti na izvršnici naveden točen podatek o pogodbi oziroma drugem pravnem temelju nastanka obveznosti. Če obveznost iz navedenega pravnega posla, ki je bil podlaga za izdajo izvršnice, ne obstaja, potem tudi obveznost, ki jo je potrebno izpolniti, v izvršnici ne obstaja. V tem primeru ima izdajatelj izvršnice na voljo proti imetniku ugovor, da terjatev, ki se uveljavlja iz tega razmerja ne obstaja. Dolžnik bi lahko imetnika izvršnice tožil. S tožbo bi zahteval ugotovitev neveljavnosti izvršnice in posledično tudi prepoved unovčenja iz razloga, da obveznost ne izhaja (Tacol & Jan, 2013, str. 14).

Unovčevanje domiciliranih menic in plačilo menic pa urejata ZM in ZplaSS. Ker je dospelost menice odvisna glede na vrsto menice, ki je bila izdana, pride že tu do razlik glede časa, ki je upniku na voljo za unovčevanje menice. Ena izmed bistvenih sestavin menice je prav zapadlost menice oziroma čas plačila. Ko upnik želi unovčiti domicilirano menico, mora glede na 1. točko 139. člena ZplaSS dolžnikovi banki predložiti menico, poleg tega pa mora navesti še podatke dolžnikovega računa, iz katerega bodo izvedli plačilno transakcijo, ki jo bodo prenesli na upnikov račun.

Nalog za izvršitev oziroma unovčevanje domicilirane menice pa mora skladno s 138. členom ZplaSS vsebovati še:

- nepreklicno pooblastilo dolžnika upniku, da lahko odredi unovčenje menice v breme dolžnikovih denarnih sredstev v skladu z menico in
- nepreklicno soglasje dolžnika svojemu ponudniku plačilnih storitev, da v breme njegovih denarnih sredstev izvrši plačilo iz menice, ki jo odredi upnik oziroma imetnik menice.

2. točka 139. člena ZplaSS določa, da lahko banka pred pričetkom izvrševanja plačila iz menice zavrne upnikov zahtevek za plačilo menice, če:

- je upnik priložil zahtevek za plačilo menice, ki je v nasprotju z domicilirano menico (znesek menice, zapadlost terjatve ...), in

- je zahtevek za unovčitev menice odredila oseba, ki ni menični upnik ali oseba, ki ni pooblaščen za odreditev plačilne transakcije.

Pri trasirani akceptirani menici mora plačilo opraviti trasat (glavni menični dolжник), v primeru zavrnitve akcepta pa pade plačilo na trasanta (izdajatelj menice). Ob plačilu menice lahko trasat od imetnika menice zahteva vračilo menice z zaznambo o plačilu. Če pride do delnega plačila terjatve iz menice, tega njen imetnik ne sme zavrniti, dolжник pa lahko takrat zahteva zaznambo delnega plačila na menici. Če bi dolжник želel odkloniti delno plačilo, bi posledično nosil stroške in škodo, nastalo zaradi tega. Vseeno pa je potrebno omeniti, da lahko pri delnem plačilu menični upnik menico protestira in z ustreznimi sodnimi ukrepi pride do neplačanega dela terjatve iz menice. 38. in 39. člen ZM določata, da dolжник obveznost iz menice poravna pred dospelostjo na lastno odgovornost, nevarnost in škodo, upnik pa pred dospelostjo menice ni dolžan sprejeti plačila.

Če upnik menice ne predloži v plačilo na določen rok, lahko dolжник menično vsoto položi pri rednem sodišču v kraju plačila. Če kraj plačila ni določen, pa lahko to opravi pri pristojnem upravnem organu. Vsi stroški, škoda ali nevarnost pa s tem padejo na upnika.

Plačilni kraj menice je kraj, kjer je potrebna izvršitev menične obveznosti. Če ni drugače določeno, se smatra plačilni kraj tam, kjer ima dolжник poslovne prostore oziroma prebivališče (Žiberna & Kregar, 1984, str. 81).

Ko je terjatev poplačana v celoti, se unovčevanje zaključi. Menični dolg oziroma menična obveznost v celoti ugasne šele ob popolnem poplačilu terjatve iz menice.

Če pri unovčevanju zneska iz menice pride do ene izmed pogostih težav, dolжник na računu nima denarnih sredstev, banka dolžniku izplača znesek le do višine, ki je mogoča glede na kritje na dolžnikovem računu. S tem dejanjem banka unovčevanje zaključi, upnik pa mora izvršiti dokončno poplačilo z izvršbo na dolžnikov račun.

Plačilo menice se lahko izvrši prisilno ali prostovoljno. Do prisilne izterjave plačila pride, če menični dolжник plačila ne poravna ob dospelosti menice (Žiberna & Kregar, 1984, str. 80).

Če upnik nima zadostnih sredstev na svojem računu, je prednost izvršnice v tem, da jo lahko banka pri sebi zadrži še za eno leto. V tem letu mora skladno s 1. točko 49. člena ZpreZP-1 dnevno preverjati stanje na dolžnikovem računu in v primeru prejetega priliva le-te s ponovno izvršitvijo plačilne transakcije prenese upniku. Dolžnikova primarna banka, ki je zadolžena za izvrševanje plačilnih transakcij iz prejete izvršnice, pa lahko glede na 51. člen ZpreZP-1 preveri, če ima dolжник odprte račune tudi pri drugih bankah. Če ima dolжник še druge račune, banka pošlje kopijo izvršnice še ostalim njegovim bankam. Te so primorane dolžniku račun blokirati in vsa razpoložljiva sredstva nakazati

primarni banki. Če banka prejme prilive od drugih dolžnikovih bank, potem ponovno izvrši plačilno transakcijo na upnikov transakcijski račun. To počne do celotnega poplačila terjatve iz obveznosti, oziroma eno leto od prejetja izvršnice v plačilo.

Pri domicilirani menici pa je postopek unovčevanja drugačen kot pri izvršnici. Upnik lahko skladno s 139. členom ZplaSS prične unovčevanje menice s predložitvijo le-te eni izmed dolžnikovih bank, zraven pa mora navesti še transakcijski račun, kamor želi, da se prenesejo denarna sredstva. Tudi tukaj ima lahko v najboljšem primeru dolžnik na računu dovolj veliko kritje, da se poplača celotna obveznost iz menice. Banka ob prejemu menice prične z njenim unovčevanjem v breme dolžnikovih sredstev na transakcijskem računu. Če ima na računu dovolj sredstev, banka izvrši celotno poplačilo sredstev in vrne menico upniku. Če pa dolžnik na svojem računu nima dovolj kritja za poplačilo celotne obveznosti iz menice, nastopijo težave. Banka bo sicer menico unovčila, ampak le do zneska, ki je razpoložljiv na dolžnikovem transakcijskem računu. Banka bo na menici označila delno poplačilo in jo vrnila nazaj upniku.

Tukaj pride do velike razlike, če primerjamo unovčevanje izvršnice, saj banka menice ne bo pri sebi držala še eno leto od predložitve v plačilo in tudi ne bo pošiljala kopije drugim dolžnikovim bankam, ampak bo menico še isti dan vrnila nazaj upniku. Upniku seveda ne preostane nič drugega, če seveda želi prejeti celotno plačilo obveznosti iz menice, da sproži izvršbo zoper dolžnika.

Včasih so banke za unovčenje menic morala slediti Navodilom o unovčevanju menic pri banki, ki jih je izdala Banka Slovenija (Ur.l. RS, št. 35/03, 58/09–ZplaSS), vendar so zaradi zlorab, ki so se pojavljale v praksi, ta navodila ukinili, za unovčevanje menic pa sedaj sledijo prej navedenima členoma ZPlaSS. Pred uvedbo sprememb je tako lahko prišlo do preklica naloga banki za unovčitev menice. Banka tako menice ni morala unovčiti, saj je s preklicem izgubila svoje pravice, upniku pa je moral poplačilo dolga iz menice izvršiti z vložitvijo predloga za izvršilni postopek (Štamberger, 2009, str. 10).

Z uvedbo členov v ZPlaSS sedaj menični dolžnik pooblastil ne bo moral več prekiniti. Hkrati pa je menični dolžnik z uvedbo teh dveh členov tudi varovan pred možnimi zlorabami meničnega upnika, saj bo banka pred unovčitvijo menice preverila, če se upnikov nalog za unovčitev sklada z menico – upnik bi lahko na primer zahteval unovčitev večjega zneska, kot znaša znesek iz menice.

Banka lahko pred unovčevanjem po 50. členu ZPreZP-1 zaračuna stroške, ki morajo biti v višini dejanskih stroškov, le-te pa si lahko obračuna že pred poravnavo obveznosti.

Glede na zgoraj navedena dejstva sem mnenja, da do plačila terjatev pride upnik hitreje z uporabo izvršnice, saj se glede na 47. člen ZPreZP-1 v primeru, da dolžnik na računu nima razpoložljivih sredstev, lahko poplača tudi z dolžnikovimi sredstvi iz depozita ali

varčevanj, če dolžnik s temi sredstvi razpolaga. Če je potrebno iti v postopek izvršbe, ima tudi pri izvršbi izvršnica večjo moč ob izvršbe z menico, zato je tukaj položaj upnika boljši.

3.3 Izvršba

Če upnik ne prejme plačila obveznosti iz izvršnice po klasični poti z izvedbo plačilne transakcije, mora le-ta na krajevno pristojno sodišče vložiti predlog za izvršbo na podlagi izvršilnega naslova.

1. odstavek 46. člena ZIZ govori o izvršbi na podlagi izvršilnega naslova, ki se prične takoj po izdanem sklepu o izvršbi, to je že pred pravnomočnostjo sklepa o izvršbi, vendar mora upnik predlogu za izvršbo predložiti tudi izvršilni naslov, sicer bo poplačan šele po izdaji pravnomočnega sklepa.

V 40. členu ZIZ so navedene sestavine, ki jih mora vsebovati predlog:

- identifikacijski podatki upnika in dolžnika skladno z ZIZ,
- izvršilni naslov,
- dolžnikovo obveznost,
- sredstvo ali predmet izvršbe in
- druge podatke, ki so glede na predmet izvršbe potrebni, da se izvršba lahko opravi.

Če upnik vlaga predlog za izvršbo z namenom izpolnitve denarne obveznosti, mora v predlogu navesti še transakcijski račun, kamor naj se opravi plačilo, če pa vlaga predlog za izvršbo na dolžnikova sredstva pri ponudnikih plačilnih sredstev, pa v predlogu ne potrebuje navajati podatkov o dolžnikovi banki ali številke dolžnikovega transakcijskega računa. Sodišče namreč pred izdajo sklepa opravi uradne poizvedbe o teh podatkih v elektronsko dosegljivih evidencah. Če s to poizvedbo ugotovijo, da viri za predlagano izvršbo ne obstajajo, upnik pa drugih sredstev za izvršbo ni podal, potem sodišče predlog označi za nepopolnega. 40. člen ZIZ določa, da upnik predlogu ne potrebuje priložiti izvršilnega naslova, na podlagi katerega zahteva izvršbo, vendar more predlog točno označiti in zraven navesti, da je bilo izdano potrdilo o izvršljivosti.

Če je upnik primoran proti dolžniku sprožiti izvršbo zaradi neplačila obveznosti iz izvršnice, mora na krajevno pristojno sodišče vložiti predlog za izvršbo na podlagi izvršilnega naslova.

Kot že zgoraj navedeno, se izvršba na podlagi izvršilnega naslova prične takoj po izdanem sklepu o izvršbi, ob predpostavki, da je upnik predlogu za izvršbo predložil tudi izvršilni naslov, sicer bo poplačan šele po izdaji pravnomočnega sklepa.

Če upnik z izvršnico ne bi prišel do popolnega poplačila in bi na sodišče vložil predlog za izvršbo, se lahko sreča z vrsto težavami. Kupec namreč lahko poda predlog za izdajo začasne odredbe oziroma prepoved unovčevanja. Sodišče nadaljnje unovčenje prepreči, to mora spoštovati tudi banka, upnik pa s tem ne more priti do dokončnega poplačila terjatev iz izvršnice. Sodišče lahko ob podanem predlogu dolžnika izda sodbo o neveljavnosti izvršnice. Tukaj se seveda poraja vprašanje, ali lahko kupec pridobi nazaj sredstva, ki so bila unovčena na podlagi neveljavne izvršnice (Tacol & Jan, 2013, str. 15–16).

Čeprav zakon določa, da je izvršnica izvršilni naslov, pa je bilo v praksi glede tega precej dvomov. Če bi upnik vložil predlog za izvršbo na dolžnikova sredstva, pomeni, da bi bil upnik poplačan že pred pravnomočnim sklepom o izvršbi. To je po mnenju Volk (2013, str. 9) močno orožje v rokah upnikov, ki bi lahko privedlo do zlorab, posledica tega pa bi bila težje odločanje dolžnikov za izdajanje izvršnic.

Do težav pride tudi, kot sem že zgoraj omenila, zaradi domneve o vsebovanju potrdila o izvršljivosti. Volk opozarja na težave v sodni praksi, ki so jih v preteklosti imeli z izvršljivostjo notarskih zapisov zaradi zapadlosti terjatve, ki ni bila odvisna od poteka roka, temveč od drugih dejstev. Notarski zapisi se v večini primerov sklenejo na podlagi kreditnih pogodb, ki vsebujejo klavzulo o zapadlosti, s predpostavko, da dolžnik zamuja s plačilom anuitet. Upniki so po vložitvi predloga za izvršbo naleteli na težave, saj so sodišča imela težave z ocenjevanjem zapadlosti celotnega kredita in posledično predloge zavrnila. Zaradi takih težav so z novelo v ZIZ uvedli še 20. a-člen o izvršljivosti notarskega zapisa, s tem pa so dodali tudi člene, ki urejajo postopke v primeru, ko zapadlost terjatve ni odvisna od poteka roka, ampak od drugega dejstva, navedenega v notarskem zapisu (Volk, 2013, str. 10).

Po mnenju Volk lahko zato pri izvršnici pride do iste težave, kot je prišlo pri izvršljivosti notarskega zapisa, saj kljub dejstvu, da je ena izmed obveznih sestavin izvršnice tudi dospelost terjatve, lahko pogodbeni stranki datum zapadlosti napišeta na opisen, določljiv način, saj obstaja možnost kasnejšega nastanka terjatve. Kljub dejstvu, ki jih je postavila Volk, pa je sodna praksa potrdila nasprotno od njenega mnenja, in sicer da izvršnica ni izvršilni naslov, saj so z odločbo **Vrhovnega sodišča Republike Slovenije III R 29/2014** (2014) potrdili, da izvršnica ni verodostojna listina, temveč izvršilni naslov.

Če menični upnik ne pride do poplačila terjatve iz menice po klasični poti preko plačilne transakcije, lahko na podlagi ZIZ izbira med dvema izvršilnima postopkoma, v katerih lahko uveljavlja terjatve. 1. odstavek 23. člena ZIZ navaja, da je prvi izvršilni postopek možen na osnovi verodostojne listine, upnik pa mora v predlogu navesti datum zapadlosti

terjatve. Glede na 5. odstavek 41. člena ZIZ pa upniku predlogu za izvršbo pri tem postopku verodostojne listine ni potrebno prilagati, na predlog mora navesti le datum zapadlosti terjatve in določno označiti listino.

Predlog za izvršbo na podlagi verodostojne listine lahko upniki vložijo tudi v elektronski obliki, vendar je uradno vložen predlog po plačilu sodne takse. Upnik mora pri vložitvi v elektronski obliki verodostojno listino pretvoriti v elektronski obliko in jo podpisati z elektronskim podpisom. 29. člen ZIZ pravi, da pri elektronski obliki izvršilnega postopka upniku predlogu za izvršbo ni potrebno predložiti verodostojne listine, ki je osnova za izvršbo, vendar mora ravno tako ustrezno označiti ter navesti datum zapadlosti terjatve.

Predlog za izvršbo na podlagi verodostojne listine mora glede na 41. člen ZIZ vsebovati naslednje sestavine:

- identifikacijski podatki upnika in dolžnika,
- verodostojna listina,
- dolžnikova obveznost,
- sredstvo ali predmet izvršbe,
- drugi podatki, ki so glede na predmet izvršbe potrebni, da se izvršba lahko opravi, in
- zahteva, da naj sodišče naloži dolžniku, da v osmih dneh, v meničnih in čekovnih sporih pa v treh dneh po vročitvi sklepa plača terjatev skupaj z odmerjenimi stroški.

Drugi izvršilni postopek pa je na podlagi priložene menice, kjer jo mora upnik predložiti v fizični obliki. 41.a-člen ZIZ določa sestavine predloga za izvršbo na podlagi priložene menice. Vsebovati mora iste sestavine kot predlog za izvršbo na podlagi verodostojne listine, le v drugi alineji mora biti namesto verodostojne listine navedena menica, zadnjo alinejo pa zamenja zahteva, da sodišče naloži dolžniku, da v treh dneh po vročitvi sklepa plača terjatev skupaj z odmerjenimi stroški. Sodišče mora o predlogu upnika odločiti v petih delovnih dneh.

Skladno s 40.c-členom ZIZ je za vodenje in odločanje v izvršilnem postopku odgovorno krajevno pristojno sodišče po splošnih pravilih o krajevni pristojnosti, ki je pristojno tudi za odločanje v postopku nasprotne izvršbe, obnove postopka, vrnitve v prejšnje ali razveljavitve potrdila o pravnomočnosti oziroma izvršljivosti sklepa o izvršbi. Po 44. členu ZIZ nato sodišče z izročenim sklepom dolžniku naloži plačilo terjatve skupaj z odmerjenimi stroški ter dovoli izvršbo.

Menični upnik lahko pri izvršbi iz menice, kot že zgoraj omenjeno, uporabi dva postopka. Uporabi lahko postopek izvršbe na podlagi menice kot verodostojne listine ali pa postopek izvršbe na podlagi priložene menice.

Pri izvršbi na podlagi menice kot verodostojne listine je Tekavec naletel na težave, saj od sodišča odgovora ni prejel tako dolgo, da je bil nad dolžnikom prej že pričet stečajni postopek (Tekavec, 2013, str. 12). Kot pravi 5. odstavek 41. a-člena ZIZ, bi sodišče namreč dolžnika o predlogu za izvršbo moralo obvestiti v petih delovnih dneh po oddanem predlogu. Kot nadalje navaja, glavni problem ni bil v zamudi, temveč v tem, da sodišče s prejetim sklepom sploh ni odločilo o predlogu o izvršbi, temveč je najprej od upnika zahtevalo predložitev fizične oblike menice, šele po prejetju tega pa je odločalo o predlogu za izvršbo. Potrebno je poudariti, da so predlog za izvršbo vložili preko elektronskega postopka skladno s 29. člen ZIZ, kjer je potrebno predložiti menico, pretvorjeno v elektronsko obliko z elektronskim podpisom.

Sodišče je svojo zahtevo utemeljilo na pravni podlagi iz 41. a-člena ZIZ, ki določa, da je potrebno predlogu za izvršbo predložiti menico v fizični obliki. Tako pride do težav, saj nikjer ni določeno, da se 29. člen ZIZ ne sme uporabljati za menice.

Ustavno sodišče pa je leta 7. februarja 2013 razveljavilo šesti odstavek 45. člena, četrti odstavek 46. člena, drugi odstavek 138. člena in drugi odstavek 150. člena zakona ZIZ, kjer je bila urejena izvršba na podlagi priložene menice. Do razveljavitve je prišlo predvsem zato, ker je sodišče ponudniku plačilnih storitev izročil sklep o izvršbi še pred pravnomočnostjo le-tega. To je potem pomenilo, da je sodišče banki izročilo sklep, banka pa je morala po navodilih sodišča dolžniku takoj blokirati račun. Sodišče je dolžniku naložilo tridnevni rok za izpolnitev obveznosti iz izvršbe, v nasprotnem primeru je banka po treh dneh plačilno transakcijo izvršila. To je pomenilo, da tudi ugovor dolžnika ne bi ustavil procesa izvršbe. Glede na zdaj že ukinjen člen je bil položaj dolžnika še dodatno zaostren, saj tudi če bi sodišče dolžnikovemu ugovoru na sklep o izvršbi ugodilo in sklep razveljavilo, dolžnik zneska, ki je bil plačan z izvršbo ne more zahtevati nazaj, dokler zahtevek o govoru ni pravnomočno rešen.

Tako je lahko do velikih težav prišlo predvsem pri bianko menicah. Dolžnik je upniku v zavarovanje izročil bianko menico, upnik je menico izpolnil, pogosto pa je pri izpolnjevanju prišlo do napačnih zneskov. Upnik plačila od dolžnika ni prejel do roka, zato je nad dolžnikom sprožil izvršbo. Banka je tako po navodilih sodišča račun dolžnika blokirala in v treh dneh po prejemu sklepa sprožila plačilo iz izvršbe. Dolžnik je seveda nato vložil ugovor na izvršbo, vendar je na znesek iz izvršbe lahko čakal dolgo, ker je bil sklep nepravnomočen. Po mnenju Ivanjka so lahko s sistemom izvršbe, ki je veljal pred razveljavitvijo členov, upniki dolžnike uničili. Z novo uveljavitvijo bodo lahko predlogi za izvršbo na podlagi menice vseeno vloženi, vendar banka do pravnomočnosti sklepa sredstev ne bo mogla blokirati (Toplak, 2014).

Ureditev, ki je bila v veljavi med drugim, ni bila skladna niti s pravico do izjavljanja dolžnika z 22. členom Ustave Republike Slovenije (Ur.l. RS, št. 47/13–UZ148, 47/13–UZ 90,97,99, v nadaljevanju URS), ki pravi, da je vsakomur zagotovljeno varstvo njegovih

pravic pred sodiščem in pred drugimi državnimi organi. Dolžniku je bila pravica do izjavljanja v celoti odvzeta, poleg tega ta ureditev ni bila skladna niti s 25. členom URS glede pravnega sredstva. V tem členu je navedeno, da je vsakomur zagotovljena pravica do pritožbe ali drugega pravnega sredstva proti odločbam sodišč in drugih državnih organov. Ureditev takojšnjega poplačila upnika bi bila upravičena, če bi šlo za izvršbo na podlagi izvršilnega naslova, ne pa v primeru izvršbe na podlagi verodostojne listine. Menica ni pravnomočna sodba oziroma enakovreden izvršilni naslov, zato tudi izvršba na podlagi menice ni enaka izvršbi na podlagi izvršilnega naslova. Pri izvršbi na podlagi izvršilnega naslova gre za izvršbo v pravem pomenu besede.

V primeru, da Ustavno sodišče zgoraj navedenih členov ne bi razveljavilo, bi to pomenilo, da bi izvršba na podlagi menice potekala po istem postopku kot izvršba na podlagi izvršilnega postopka, primerjava v tem poglavju pa potem ne bi bila več smiselna (Ustavno sodišče RS, 2013).

Izvršba na podlagi verodostojne listine in izvršba na podlagi izvršilnega naslova se razlikujeta v tem, da sodišče pri izvršbi na podlagi izvršilnega naslova mora ugotoviti le, če so pogoji za izvršbo izpolnjeni, pri izvršbi na podlagi verodostojne listine pa mora ugotavljati obstoj terjatve in utemeljenost vloženega zahtevka (Vrhovno sodišče Republike Slovenije, 2014).

Izvršba na podlagi verodostojne listine naj bi upniku olajšala izterjavo svojih obveznosti. Vendar pa se dolžnik lahko odloči za vložitev ugovora na sklep, posledično pa mora izvršilno sodišče svoj sklep razveljaviti in zadevo predati v pravdni postopek. Če dolžnik z ugovorom uspe, se upnikov predlog o izvršbi šteje za tožbo, vse predložene listine ob predlogu za izvršbo pa izgubijo prvoten pomen, ki so ga imele v izvršilnem postopku, in pridobijo naravo dokazne listine. Da lahko sodišče obravnava tožbo, mora tožeča stranka predložiti ustrezne dokaze in dejstva, ki utemeljujejo njen ugovor na izrečen sklep. Verodostojna listina ne dokazuje dejanskih navedb, saj lahko z njo stranka svoje navedbe samo dokaže, vendar mora dejanske podatke nastanka terjatve dokazati z drugimi dokazi. Brez tega sodišče tak tožbeni zahtevek zavrne. Zaradi zgoraj omenjene trditve je tako v sodni praksi že prišlo do težav, saj tožeče stranke niso dobro poznale zakonskih določb in so kot ustrezni dokaz predložile le verodostojno listino, ki pa za tožbo ni zadostovala (Sodba Višjega sodišča v Ljubljani, 2006).

Za upnika je tako seveda boljša izvršba na podlagi izvršilnega naslova, saj pride do poplačila svoje terjatve hitreje kot pri izvršbi na podlagi menice. Če pride do izvršbe na podlagi izvršilnega naslova, pa dolžnik sploh ne more opraviti ugovora na sklep sodišča, saj se, kot že omenjeno, lahko upnik poplača že pred pravnomočnostjo sklepa. Za dolžnika bi to pomenilo, da kljub podanemu ugovoru vrnjenega plačila ne bi dobil nazaj še zelo dolgo, in sicer zaradi nadaljnjih postopkov.

SKLEP

Pri izvršnici gre dejansko za nov instrument, ki »bistveno odstopa od do zdaj znanih in uveljavljenih instrumentov zavarovanja plačil tako pri nas kot tudi v primerljivih pravnih sistemih« (Tacol & Jan, 2013, str. 13). Za primerljiv pravi sistem bi lahko vzeli le hrvaškega, kjer uporabljajo zadolžnico, vendar se tudi ta instrument razlikuje od naše izvršnice.

V predlogu, ki je bil podan za spremembo ZPreZP, s katerim so vpeljali izvršnico v pravni red RS, pa so omenili tudi hrvaško zadolžnico (hrvaško: zadužnica). Izvršnica se zgleduje po hrvaški zadolžnici. »Zadolžnica je listina, na kateri je dolžnikov podpis overjen in s katero soglaša, da se za poplačilo denarne terjatve določenega upnika zarubijo denarna sredstva na vseh (ali nekaterih) njegovih računih pri organizacijah za plačilni promet ter da se sredstva s teh računov prenesejo na upnikov račun za poplačilo.« (Ministrstvo za finance Republike Slovenije, 2012).

Razlika hrvaške zadolžnice z izvršnico je predvsem v tem, da je zadolžnica lahko prenosljiva, izdajo pa jo lahko tudi fizične osebe. Vendar pa je potrebno omeniti še, da je januarja 2011 pričel veljati spremenjen Ovršen zakon RH, ki v 126. členu določa, da mora zadolžnico sedaj potrditi tudi notar, s katero zadolžnica pridobi status izvršljivosti. S temu so uvedli spremembo, saj je prej veljalo isto, kot velja za izvršnico – potrebno je bilo notarsko overiti le podpis dolžnika (Tesla, 2013, str. 30). Na Hrvaškem poznajo dve vrsti zadolžnic, in sicer navadno in bianko zadolžnico. Na bianko zadolžnici upniku ni potrebno navesti upnika in višine terjatve, vendar mora biti zato izdana na predpisanem obrazcu.

Medtem pa je menica klasičen instrument zavarovanja, že s približno 700-letno tradicijo in uporabo. Ker je že tako dolgo v uporabi, tudi vsi prisegajo na uporabo menice. Zaradi njene pogoste uporabe vsi bolje poznajo njene funkcije in tudi težave pri uporabi. Ravno zaradi dolgega obstoja in uporabe menice je po mojem mnenju veliko bolj uporabljen instrument. Pri menici poznamo enotna pravna načela in menično pravo, ki se ga poslužujejo po celem svetu, z majhnimi razlikami med državami, vendar še vedno delajo na tem, da bodo razlike čim manjše, menično pravo pa čim bolj poenoteno.

Izvršnica po drugi strani obstaja šele od leta 2012 in je dejansko izdelek slovenskega ministrstva za finance. Ni dolgoletne prakse uporabe, uporabna pa je le v Sloveniji. V letu 2012, ko so uvedli izvršnico v slovenski pravni red pa do konca leta 2012, je bilo v banke predloženo v plačilo približno 12 izvršnic. Po podatkih Združenja bank Slovenije se ta podatek v letih 2013 in 2014 ni povečal, kar nam lahko pove, da se v gospodarstvu ne poslužujejo zavarovanja terjatev z izvršnico.

»Pravne značilnosti izvršnice v pravni teoriji in sodni praksi niso bile predmet širše obravnave« (Tacol & Jan, 2013, str. 13), kar bi bila lahko posledica neuporabe izvršnice.

Izvršnico namreč ne moremo uporabiti za zavarovanje bodočih terjatev, če ob njeni izdaji ne moremo določiti višine in zapadlosti obveznosti iz izvršnice, saj bi bila zato potrebna bianko izvršnica, ki pa v naš pravni red ni bila uvedena. Pridružujem se mnenju Tacola in Jana (2013), da si ob sklepanju obveznosti, za katere ob njihovi izdaji ne bodo poznali zapadlosti ali višine svoje terjatve, zavarujejo z bianko menico.

Izvršnica ima, kot že zgoraj omenjeno, zakonsko določene sestavine, brez katerih nima pravnih učinkov, prav tako pa se lahko uporablja za zavarovanje terjatev za točno določen posel, ne le za osnovni posel kot pri menici.

Prednost pri izvršnici je pri poplačilu, saj se upnik lahko poplača iz vseh dolžnikovih računov, odprtih pri ponudnikih plačilnih storitev v Sloveniji, pri menici pa je to možno storiti le pri enem od dolžnikovih ponudnikov plačilnih storitev. Pri menici pride do težav tudi, če dolжник na računu nima zadostnega kritja za celotno poplačilo, saj v tem primeru banka menico unovči do dovoljenega zneska, nato pa jo vrne nazaj upniku, pri izvršnici pa primarna banka pozove še ostale dolžnikove banke, ki na podlagi kopije izvršnice nato prenesejo denar primarni banki. Izvršnica lahko pri banki stoji eno celo leto, in se skozi ta obdobja poplačuje, medtem ko je menica zaključena že v istem dnevu, ko se je unovčevala. Seveda upniku v primeru, da dolжник na računih nima razpoložljivih denarnih sredstev, ne bo pomagal nobeden od primerjanih instrumentov (Smrekar, 2012)

Še dodatna prednost menice pred izvršnico je seveda to, da lahko menico izda katerikoli subjekt, tj. pravna oseba, javni organ, gospodarski subjekti, fizična oseba, izvršnico pa lahko izda le gospodarski subjekt ali javni organ. Po mojem mnenju je eden izmed razlogov neuporabe izvršnice tudi to, da je zakonsko določeno, kdo lahko izvršnico izdaja.

Uvedba izvršnice z ZPreZP-1 naj bi bila predvsem zato, da izboljšajo plačilno nedisciplino, vendar se veliko pravnikov ne strinja, da bi uvedba praktično novega instrumenta zavarovanj terjatev lahko odpravila plačilno nedisciplino. Upniku ne bo pomagal noben instrument zavarovanja, če dolжник na dan plačila ne bo imel kritja na računu, saj bo potem zopet potrebna izvršba, ki podaljšuje vse postopke.

Do razlik pride tudi pri postopih izvrševanja. Pri izvršnici se upnik po vloženem predlogu za izvršbo poplača že pred pravnomočnim sklepom o izvršbi, kar seveda daje dolžniku manj možnosti za ugovor, a gre za dokaj hitro poplačilo upnika. Pri izvršbi iz menice pa se lahko poplačilo zavleče, čeprav imajo sodišča zakonsko določenih pet dni za obveščanje upnika, a kot kaže sodna praksa, se teh zakonsko določenih dni ne držijo vedno. Po mojem mnenju je to lahko eden izmed razlogov za veliko število nelikvidnih podjetij.

Glede na vse rezultate, ki sem jih pridobila tekom naloge s pomočjo vseh zakonov, ki obravnavajo oba instrumenta zavarovanja in s pomočjo mnenj pravnih in finančnih

strokovnjakov sem prišla do zaključka, da je za zavarovanje terjatev boljši instrument zavarovanja menica.

Po opravljeni primerjavi obeh instrumentov zavarovanja se pri zaključku lahko vrnem k hipotezam, ki sem jih postavila v uvodnem delu zaključne strokovne naloge.

Za prvo hipotezo sem navedla trditev, da je menica bolj uporabljen instrument zavarovanja kot izvršnica. Glede na vse podatke, ki sem jih predstavila v nalogi, lahko drugo hipotezo potrdim. Menica je v Sloveniji bolj uporaben instrument zavarovanja terjatev zaradi njene dolgoletne uporabe. Menica je preprost instrument zavarovanja, ki je uporabljen po celem svetu, s poenotenimi meničnimi pravili. Ravno zaradi dolgoletne prakse uporabljanja menice se še vedno raje odločajo za uporabo tega instrumenta, saj se pristojni organi skozi čas trudijo odpraviti napake in težave, s katerimi se uporabniki menic srečujejo pri uporabi.

Tudi drugo hipotezo lahko potrdim, saj je eden izmed razlogov neuporabe izvršnice nepoznavanje tega instrumenta. V Sloveniji je v uporabi šele od leta 2012, v drugih državah pa se ne poslužujejo uporabe tega instrumenta. Na Hrvaškem sicer poznajo podoben instrument, tj. zadolžnica, vendar njihova praksa dokazuje, da instrument ni dosegel svojega namena, saj so se tudi tu srečali z neplačilom terjatev iz zadolžnice. Ravno zaradi nepoznavanja pravne narave izvršnice, pravnih praks in posledic uporabe izvršnice se gospodarstvo ne zateka k uporabi tega instrumenta.

V tretji hipotezi sem navedla, da je poplačilo iz izvršnice hitrejše od poplačila iz menice. Tudi četrto hipotezo lahko potrdim, saj se upnik ob predpostavki, da dolžnik denar ima, lahko poplača po zelo hitri poti. Upnik banki predloži zahtevek za izvršitev plačila in banka ob predpostavki, da izpolnjuje vse pogoje za unovčitev, plačilo izvrši. Če dolžnik nima zadostnih sredstev na primarni banki, pa dobijo še druge dolžnikove banke kopijo izvršnice in primarni banki nakažejo sredstva za celotno poplačilo upnika. Pri menici pa upnik poda zahtevek za izvršitev plačilne transakcije. Če dolžnik na računu nima dovolj kritja za izvršitev plačilne transakcije, se upnik lahko poplača le do zneska kritja na dolžnikovem računu. Zato menim, da je poplačilo iz izvršnice hitrejše od poplačila iz menice.

LITERATURA IN VIRI

1. *Bianko menica*. (b.l.). Najdeno 24. julija 2016 na spletnem naslovu <http://alea.dzs.si/obrazci/images/f0f48445-a949-4807-bda5-38aaf840b6b0.gif>
2. Fidermuc, K. (2012, 27. oktober). Izvršnica lahko vodi do vsega premoženja. *Delo*. Najdeno 30. julija 2016 na spletnem naslovu <http://www.delo.si/gospodarstvo/finance/izvršnica-lahko-vodi-do-vsega-premoženja.html?iskalnik=Dejan%20Vodovnik>
3. Hrovat, T. (2001, 30. januar). Menica ima več pomenov. *Finance*. Najdeno 20. julija 2016 na spletnem naslovu <http://www.finance.si/2140>
4. Ivanjko, Š. (2011). Plačilna (ne)disciplina. Novosti za upnike in dolžnike. *Nebra*. Ljubljana.
5. Ivanjko, Š. (2013). Izvršnica ali menica? *Pravna praksa*, (3), 6–8.
6. Ministrstvo za finance Republike Slovenije. (2012). *Predlog za spremembo in dopolnitev ZpreZP EVA*. Najdeno 19. julija 2016 na spletnem naslovu http://www.mf.gov.si/fileadmin/mf.gov.si/pageuploads/Finan%C4%8Dni_sistem/ZPreZP_predlog_2012_05_10_brez_lekture.pdf
7. Obligacijski zakonik. *Uradni list RS*, št. 97/2007–UPB1.
8. PravniNasvet. (b.l.) *Mala pravna enciklopedija*. Najdeno 1. avgusta 2016 na spletni strani <http://pravninasvet.com/enciklopedija/I/izvršilni-naslov-in-verodostojna-listina>
9. Ribič, A. (2016). Unovčenje domiciliranih menic pri bankah. *Izobraževalni center ZBS*.
10. Smrekar, T. (2012, 29. maj). Nasvet: Kdaj je bolj primerna menica, kdaj izvršnica? *Finance*. Najdeno 1. avgusta na spletnem naslovu <http://www.finance.si/354419?cctest&&cookietime=1467060751>
11. *Sodna praksa Vrhovnega sodišča Republike Slovenija*. (1999). Najdeno 29. avgusta na spletnem naslovu http://www.sodisce.si/znanje/sodna_praksa/pravna_mnenja_in_stalisca/38637/
12. *Sodba Višjega sodišča v Ljubljani*. (2006). Najdeno 29. avgusta na spletnem naslovu <http://www.sodisce.si/vislj/odlocitve/38502/#>
13. Škerlj, B. (b.l.) Izvršnica v rokah upnika, dolžnika in banke. *Gospodarska zbornica Dolenjske in Bele Krajine*. Najdeno 29. julija 2016 na spletnem naslovu <http://www.gzdbk.si/si/aktualno/uspeh/detajl/?id=1431>
14. Štamberger, M. (2009). Unovčevanje menice in novi ZPlaSS. *Pravna praksa*, (34), 10–11.
15. Šubelj, N., & Čerin, D. (2007). Menica: Koliko res služi pri zavarovanju terjatev, *Finance*, (163).
16. Šutanovac, L. (2016, 1. maj). Kaj je menica in kako jo lahko uporabimo? *Mladi podjetnik*. Najdeno 30. julija 2016 na spletnem naslovu <http://mladipodjetnik.si/podjetniski-koticek/poslovanje/kaj-je-menica-in-kako-jo-lahko-uporabimo>
17. Tacol, T., & Jan, M. (2013). Uporaba izvršnice v praksi. *Pravna praksa*, (40), 13–17.
18. Tekavc, J. (2013). Izvršba na podlagi menice. *Pravna praksa*, (7), 12–13.
19. Tesla, M. (2013). Izvršnica z vidika ekonomske analize prava. *Pravna praksa*, (6), 27–30.

20. Toplak, S. (2014, 2. Julij). Konec na horuk blokad na podlagi menic. *Finance*. Najdeno 30. Julija 2016 na spletnem naslovu <http://www.finance.si/8805383>
21. Ustavno sodišče Republike Slovenije. (2013). Odločba o razveljavitvi 45., 46. in 138. členov ZIZ, *Uradni list RS* št. 17/13.
22. Ustava Republike Slovenije 1991 *Uradni list RS* št. št. 33/91-I, 42/97–UZS68, 66/00–UZ80, 24/03–UZ3a,47, 68, 69/04–UZ14, 69/04–UZ43, 69/04–UZ50, 68/06–UZ121,140,143, 47/13–UZ148 in 47/13–UZ90,97,99
23. Volk, D. (2004). *Upniki v sodnih postopkih*. Ljubljana: Aletheia.
24. Volk, D. (2013). Izvršnica – izvršilni naslov? *Pravna praksa*, (15), 8–12.
25. Vrhovno sodišče Republike Slovenije. (2014). *VSRS sklep III R 29/2014*. Najdeno 28. avgusta 2016 v spletnem naslovu http://www.sodisce.si/znanje/sodna_praksa/vrhovno_sodisce_rs/2012032113073196/
26. Vuksanović, I. (2012). Izvršnica namesto dolžnikovega funta mesa. *Pravna praksa*, (22), 11–13.
27. Združenje bank Slovenije. *Vzorec izvršnice*. (b.l.). Najdeno 23. julija 2016 na spletnem naslovu: www.zbs-giz.si/system/file.asp?FileId=5082
28. Zakon o menici. *Uradni list FLRJ*, št. 104/46, 33/47–popr., *Uradni list SFRJ*, št. 16/65, 54/70, 57/89, *Uradni list RS*, št. 13/94–ZN, 82/94–ZN-B.
29. Zakon o preprečevanju zamud pri plačilih. *Uradni list RS* št. 18/11, 57/12–ZPreZP-1.
30. Zakon o preprečevanju zamud pri plačilih. *Uradni list RS* št. 57/12.
31. Zakon o izvršbi in zavarovanju. *Uradni list RS* št. 3/07, 93/07, 37/08–ZST-1, 45/08–ZArbit, 28/09, 51/10, 26/11, 17/13–odl. US, 45/14–odl. US, 53/14, 58/14–odl. US, 54/15, 76/15–odl. US.
32. Zakon o plačilnem prometu. *Uradni list RS* št. 110/06, 114/06–ZUE, 131/06–ZBan-1, 102/07, 126/07–ZFPIPP, 58/09 –ZPlaSS, 34/10 –ZPlaSS-A in 59/10–ZOPSPU.
33. Zakon o plačilnih storitvah in sistemih (ZPlaSS). *Uradni list RS*, št. 58/09, 34/10, 9/11, 32/12, 81/15, 47/16.
34. Zakon o vrednostnih papirjih. *Uradni list RS* št. 30/93–ZGD, 6/94–ZTVP).
35. Žiberna, J. & Kregar, M. (1984). *Menica in ček*. Ljubljana: Univerzum.

PRILOGA

PRILOGA 1: Seznam v delu uporabljenih kratic in okrajšav

OZ je okrajšava za Obligacijski zakonik (Ur.l. RS, št. 97/07–UPB1).

ZIZ je okrajšava za Zakona o izvršbi in zavarovanju (Ur.l. RS, št. 54/15,76/15).

ZM je okrajšava za Zakon o menici (Ur.l. RS, št. 13/94–ZN, 82/94–ZN-B).

ZplaSS je okrajšava za Zakon o plačilnih storitvah in sistemih (Ur.l. RS, št. 81/15, 47/16).

ZpreZP-1 je okrajšava za Zakon o preprečevanju zamud pri plačilih (Ur.l. RS, št. 57/12).

ZVP je okrajšava za Zakon o vrednostnih papirjih (Ur. l. RS, št. 30/93–ZG, 6/94–ZTVP).

RS je okrajšava za Republika Slovenija.